

iets te laten zien en ruiken, wat hij nooit gezien of geroken had, een dankbetuiging, vervat in de volgende bewoordingen:

„Wat bezielt je toch, om mij zoo iets in huis te sturen; mijn vrouw en kinderen vlogen de kamer uit, toen ik 't kistje open maakte. De zwam was nog heelemaal gaaf, maar ik heb hem terstond een halve meter diep in de grond begraven met het

kistje er bij. Ik ben nòg misselijk. Als je weer zoo iets hebt, houd je 't maar in Zwolle, of zet het zelf op spiritus.“

Ik heb zeker niet noodig te zeggen, dat Stinkzwam, de Hollandsche naam voor deze paddestoel, een zeer toepasselijke naam is.

E. HEIMANS.

Het Insectarium in „Natura Artis Magistra.“

Wat het meest voor de hand ligt, wordt het laatst gedaan.

Als er nog nooit een wijsgeer geweest is, die dat gezegd heeft, dan hebben alle filosofen tot heden hun plicht verzuimd.

Reeds voor anderhalve eeuw kweekte Sepp hier ter stede met het meeste succes vlinders, zestig jaar heeft „Artis“ bestaan, en eerst in dit jaar ziet het genootschap kastjes met levende rupsen binnen zijn muren.

Waarom eerst nu?

Aan 't geld haperde het niet, want de kosten zijn zoo weinig, dat een particulier met een matige verdienste er wel bij kan. Plaatsruimte?.... er is haast geen beknopter levende verzameling denkbaar. Moeite en zorg?.... Artis heeft proeven van kweek- en verplegingskunst gegeven, waarbij deze heele vlinderteelt maar kinderspel is.

Waarom zijn er dan zestig jaar noodig geweest, om Artis in dit stadium te brengen?

Westerman, de eerste directeur, was een volijverig, zich toewijdend man. Hij was ook een wijze van de practijk, en aan die laatste hoedanigheid juist zullen wij het moeten toeschrijven, dat hij de rupsen liet, voor wat zij waren. Ik neem nog eens over, wat voor veertig jaar Snellen van Vollenhoven schreef:

Wie de gelede dieren door eigen onderzoek wil leeren kennen „moet zich de onverschilligheid van hen, die hij wil laten deelen in zijn vreugde over een nieuwe oplossing van een natuurhistorisch vraagstuk, hij moet zich het schouderophalen der menigte, die minachtend op hem neerziet, niet aantrekken; hij moet zich niet gelegen laten liggen aan het oordeel der wereld; slechts voor dezen prijs zijn entomologische genoegens te koop.“

Wie kon in die dagen, als directeur van een dierentuin, die uitsluitend door contributiën bestaan moet, en dus één en alleen bij de gratie van 't publiek moet leven, wie kon toen veel lust voelen, om beerrupsen en koolwitjes binnen te halen?

Maar de tijden zijn veranderd, en Westermans onmiddellijke opvolger, Dr. Kerbert, als practisch man zijn tijd deels volgend deels voorgaand, geeft aan de paria's — met wat edellieden versterkt — een plaatsje.

Hij zal er nimmer berouw van hebben.

In den loop der jaren hebben duizenden en duizenden groote en kleine menschen de diergaarde bezocht, en allen hebben versteld gestaan over zoo'n inrichting. Olifanten, giraffen, struisvogels, leeuwen, prachtvogels, alle in flinke verblijven, 't gaf een éénigen indruk. De verbaasde oogen werden haast te groot voor hun kassen. Maar als je nu weer thuis kwam en je dagelijksch verblijf was niet bepaald een landgoed, waar je struisen en kameelen kon houden, hoeveel geestdrift behield je dan nog, om zelf eens wat te beproeven?

Aan Dr. Kerbert de eer, een brug gelegd te hebben van den heerlijken tuin, met zijn rijke voliëres, zijn berenpaleis, zijn ferme stallen voor groote dikhuiden, naar de bescheiden rupsenkwekerij van den schoolknaap. Nu zal Artis niet langer verbijsteren, maar — wat beter is! — aan 't werk zetten. „Dat ga ik óók doen,” heb ik jongens, die het insectarium bezochten, tot elkaar hooren zeggen. Anderen, die al begonnen waren, keken belangstellend naar de inrichting der kastjes. Eén kwam er met een beer-rups in een doosje, misschien wel om die aan te bieden, maar toen hij de figuur met de mooie kapel, die bij het kastje staat, had gezien, nam hij zijn rups weer mee, om zelf eens te probeeren. Geluk, mijn jongen, 't zal wel gaan! En mijn gelukwensch aan Dr. Kerbert, die in deze kamer niet slechts kapellen maar ook „werkende leden” voor Artis kweekt. Door den practischen, paedagogischen greep, om ten toon te stellen, wat zich aan de onmiddellijke omgeving aansluit, om vóór te doen, wat iedereen kan nadoen, heeft het genootschap zijn terrein gemaakt tot een kweekbed der natuurliefe in onze stad; en als de jongens, die hier hun indruk-

ken ontvangen, groot geworden zijn.... nu, dan zullen we op de jaarvergadering nog heel andere wenschen en adviezen van de leden vernemen dan thans.

De man, die dit gedeelte van Artis' levende have onder zijn onmiddellijke leiding heeft, is de heer R. A. Polak. Ik wil hem de gelegenheid niet afsnijden, ons later eens zelf van al zijn bemoeiingen te verhalen. Ze zijn vele, en de verzorging der dieren kan hij niet anders dan in zijn snipperuren waarnemen. 't Is zelfs te voorzien, dat hij er zijn zomervacantie grootendeels bij zal inschieten, want ook deze verzameling eischt dagelijks onderhoud, — maar daarvoor oogst hij dan ook de voldoening, natuurvrienden allerlei merkwaardigheden te kunnen toonen, uit ons land en uit den vreemde. Wie het insectarium bezoekt, en weet, wat er al zoo aan de verzorging vast is, zal hem ongetwijfeld dankbaar zijn, voor al wat hij in 't belang der leden en bezoekers doet.

De conservator der rijke insectenverzameling,

Dr. De Meijere, heeft het zijne gedaan, om de belangstelling nog te verhoogen. In de zaal der bibliotheek vindt men thans tal van laden, waarin Nederlandsche insecten zijn tentoongesteld. Wie bij de levende rupsen, poppen en vlinders geweest is, neemt natuurlijk ook hier een kijkje. Is het pakkende van het insectarium *het leven*, in deze laden zien wij een *rijkdom van vormen* bijeen, honderden en nog eens honderden soorten. Wat een veelheid, wat een kleurenpracht, — de menschen staan er van te kijken! „En dat zijn nu alle *Nederlandsche* insecten?” Zóó is het, ge kunt ze zelf gaan opzoeken. Nu wij, volwassenen, hebben reeds een bestemming voor onzen vrijen tijd, maar in een jongenshart is nog plaats voor wat nieuws; de familie zal het in de zomervacantie wel bemerken! En Dr. De Meijere mag zich overtuigd houden, dat hij, door deze laden uit de vergetenheid van het insectenkabinet naar de kijkzaal over te brengen, een onschuldig en leerrijk genoeg bevordert.

J. JASPERS JR.

N A C H T P I T J E S.

Het was een ontzettend warme dag geweest. Zóó een, waarvan men zegt, dat de menschen op de daken zitten te gapen.

In huis was 't warm, buiten nóg warmer. Wij lagen lang uit op het mos, het prachtig dik koel mos, onder de dennen en beuken der heerlijke bosschen van de St. Jansberg, ongeveer $\frac{3}{4}$ uur loopens van Groesbeek verwijderd, waar ik dezen zomer drie heerlijke weken heb doorgebracht.

De hitte werd hoe langer hoe drukkender, geen blaadje bewoog zich, geen vogeltje deed zich hooren, men vernam niets dan die ontelbare, onbestemde, niet te beschrijven boschgeluiden, die wij soms niet thuis kunnen brengen, maar die ons toch vertellen dat wij ons te midden eener rijk bevolkte wereld van insecten bevinden.

Wij, mijn gastheer en ik, waren in een levendig gesprek gewikkeld over verschillende nieuwere uitvindingen; zoo kwamen wij op 't gebied der electriciteit, waarbij ik ten slotte, half geeuwend van loomheid, de opmerking maakte, dat de lucht daar op 't oogenblik wel vol van scheen te zijn.

Onder het dichte looverdak van het bosch, die Gothische tempel met zuilen, bogen en lichteffecten, niet door menschenhanden gemaakt, was het voortdurend vrij donker geweest, zoodat wij, ook door ons druk discours, niet bemerkten hadden, dat de duisternis rondom ons langzaam maar gestadig was

toegenomen, totdat eindelijk een vrij hevig gerommel, vlak boven onze hoofden, ons deed opspringen.

„Daar heb je 't al” zei ik, „daar komt de electriciteit al los.”

Wij waren een heel eind van den huize St. Jansberg verwijderd, en ofschoon noch mijn gastheer, noch ik eenige vrees of angst voor onweer kenden, wilden wij het toch juist niet onder de boomen afwachten.

Wij besloten dus huiswaarts te keeren, maar de bui barstte eensklaps met zulk een hevigheid los, dat er aan tijdig thuiskomen geen denken was.

„Wij zullen de Plas-Molen zien te bereiken,” zei mijn gastheer, „daar zijn wij ten minste dichter bij dan bij ons kasteel.”

Het onweer nam voortdurend in hevigheid toe, de eene bliksemstraal volgde op den ander en verlichte met een phantastisch licht de zuilengalerijen van het bosch. De donderslagen vervulden het licht-ruim. Welk een prachtig, grootsch indrukwekkend schouwspel toch, zulk een onweer!

Welke ontzettend machtige krachten daar boven onze hoofden! Wat gevoelt een menschenkind zich daarbij klein en nietig!

Maar kom, 't is geen beschrijving van donder en bliksem, die ik geven wilde.

Zulke goddelijke krachten, zouden ze wel ooit door menschen te beschrijven zijn!